

מאמר זכרון

מאת הצדיק רבי יהודה רענן (ריעאני) זצ"ל

על מרן הגאון הגדול רבינו שלמה קורח זצוקללה"ה

ראש רבני תימן ורבה של בני ברק¹

בע"ה, טבת תשע"ט

פי צדיק יהגה חכמה, ושפתי חכם ימללו דעת

דברי הוקרה, הערכה וניחומים לזכר ולכבוד מעכ"ת רבינו ומאורנו רב רבנן הלא ניהו הגבר הוקם על, בר אבהן ובר אוריין שכיהן פאר בעיר התורה המהוללה עירו של רבי עקיבא וחבריו, בני ברק המעטירה לשם ולתפארה, רבינו ומורינו שלמה בכ"ר יחיה זצ"ל בכ"ר עמרם זצ"ל למשפחת קורח מייחוס שבט יהודה, עליהם השלום תנצב"ה.

אני עבדכם הנאמן, יהודה הי"ו בכ"ר יוסף זצ"ל ריעאני (רענן), הייתי דבוק רבות בשנים עם רבינו, מאיר עינינו בתורתו כי רבה ובחכמתו כי עצמה, היינו ידידים נאמנים שהערצתי והערכתני אותו עד למאד ודמותו הנאצלת לא משה מנגד עיני ומלבי עד הלום.

בודאי תתמהו עלי שלא ראיתם אותי בימי אבלכם הכבד, וזאת מפני שנבצר ממני לבוא לנחמכם, היות ואני ל"ע כבר שנה מאז שחליתי ואושפזתי בבתי חולים ובשיקום. עתה אני מחלים ומבריא בביתי בעזרת שוכן מרומים שמרפאני ומחלימני, מבריאני ומחזקני. תודה לה' על הכל.

מאז הבשורה המרה שהגיעתני לאחר מספר ימים מאז הסתלקותו לגנוי מרומים (מאחר שבני ביתי נמנעו להודיעני) כי ידעו שיכאב וידאב לבי מאד מאד. כשלו ברכי ונחמרו מעי, ספקתי כפי ודמעות כלו מעיני, על האי שופרא גוברא רבה דבלי בארעא. אמנם תמיד הוא הדגיש בשיחותיו בקרב ציבור רב כי הוא מתכוון בעודו בחיים לעילוי נשמתו הוא, וכן לימד לאחרים בעודם בחיי חיותם שידאגו לעצמם ברוחניות, בלימוד התורה ובקיום המצוות, ובעיקר במצוות "ואהבת לרעך כמוך", שהוא כלל גדול בתורה כדברי ר' עקיבא ע"ה.

מה אומר, מה אדבר ומה אוסיף על כל אשר הספידוהו גדולים וטובים ורבים ממני, אני הצעיר והקטן מכולם. ישמרם בורא עולם ויחייהם.

¹ נערך מתוך קובץ שפתי מלך גליון ה', קובץ זכרון לזכרו של מרן זצ"ל, תשרי ה'תש"פ.

חוברת "חיי שלמה" באה לידי. עברתי בן בתרי אמריה, דברים שהיו צפונים מפני אחרים ואני ידעתי אודותם, כי לעיתים שוחחנו יחדיו בטלפון מביתי. בחוברת בעמוד 23 הדפסתם פיוט ממורנו ז"ל. האם לזה יקרא "פיוט"? "קינה" מתאים לו להיקרא!! קונן על עצמו ויחד על כל איש יהודי חכם ומבין, בעל דעה. תמיד חשב על עצמו שעיקרו ומהותו הם נרנח"י שלו אך גופו רק נרתיק של ספר תורה מהלך. תמיד נדהמתי מעוצם חכמתו הרבה בכל עניין ובכל נושא.

לפני שנים נוכחתי בכנס רבנים מצומצם בבני ברק אשר יזמו רב מסוים ורבינו היה נוכח. כולם דיברו והוא נותר בשתיקתו. לאחר שיצאנו משם שאלתיו לפרש שתיקתו, וענה לי כך: "היוזם רצה להשיג לעצמו אינטרס אישי מסוים, וכיוון את הכנס כאילו מטרתו לטובת הכלל, ולכן שתקתי".

לשמחתי הרבה נמצאים בספרייתי כמעט כל ספריו שיצאו לאור עד לפני שנה ויותר, והם: *ביאור שפת מלך-6 כרכים על הרמב"ם. *עריכת שולחן-מהדורה שניה-13 כרכים. *ראשית דעת. *זאת אמונת. *יש בורא עולם. *נצח חיינו. *סודות ישרים. *חכמת חיים. *תשובה כהלכה. *ועמך כולם צדיקים.

בשיחותינו תמיד הדגיש בפניי כי יש לו להוציא לאור ספר "חיי שלמה" על כל הש"ס. ספר "חכמה קדומה". ספר מאה שנות הסטוריה על חכמי תימן בתימן.

חידושו על הש"ס ששם: "חיי שלמה", היה כותבם בשולי דפי הגמרות שבהם למד. בזמנו, כשבניי הי"ו למדו בישיבות גבוהות, מסר להם להעתיק חלק מהחידושים ע"ג מחברות.

בספרו: "יש בורא עולם" שנתן לי בזמנו, כתב לי הקדשה בלשון זו: "לידיד נפשי רחימאי זה שנים רבות ת"ח מופלג (הנני קטן מאד מתואר זה) וצנוע עד מאד מהר"י רענן שליט"א, מוקירו ואוהבו מלב ונפש, שלמה קורח". (זללה"ה).

צר לי שלמה אחי כי נעמת לי מאד. דמותך האצילית וספריך המחכימים ילווני ויאירו עיני ולבי ויוסיפו לי אהבת תורה ויראת שמים לתמיד כל עוד נשמת רוח חיים באפי. זהו האור והמאור הטהור שהענקת לי.

שלמה אחי ורעי, רבי ומורי, אלופי ומיודעי, מאור לבי ומשוש חיי.

לגן עדן העליון נסקת ליאור באור החיים, לו נכספת וכמהת.

מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי, עלית להרצות מוכן ומזומן.

הנה מה טוב לך ומה נעים גורלך בחברת הצדיקים, הישרים והתמימים.

העולם הרוחני חשוך בהיעדרך. עדת תימן המעטירה חסרה גוברא רבה.

נסעת למנוחות ואותנו - עדתך האהובה עליך, השארת לאנחות.

מי יתן לנו תמורתך, מי יתן לנו חליפתך. הליכתך הותירה חלל בעולמנו.

אבל ספריך המחכימים אותנו, יוסיפו לנו עוז ותעצומות ויאירו לנו הדרך בה נלך ונצעד כפי שהוריתנו. הן ספריך שכבר מניתי אותם לעיל והן הספרים שעוד יצאו לאור, מתכננים נחכים ונשכיל. יזכנו ה' לראות את בנך הגדול הרה"ג עמרם שליט"א שעדין לגדולות ונצורות, יושב על כסאך, וגם נחכים ונשכיל מספריו.

כיבדת גדולי תורה וחכמה מכל העדות והחוגים והיית מאיר פניך בפניהם. היית עניו גדול, אוהב תורה, מלמדיה ולומדיה, שפל רוח, מעביר על מדותיך, מרחם ומכבד זולתך, אוהב כל אשר בצלם אל-דים, תמיד שמח וטוב לב. כל כתביך ממקור החיים נבעו, מאוצרות קדמונים דליתם, להשקות בם את צאן מרעיתך שהיו כמהים וצמאים למוצא פיך ולשיח שפתותיך. עליך נאמר: "ויבוא שלמה שלם". בתורתו ובמידותיו התרומיות והנשגבות. בחכמתו, בדעתו ובדעותיו, בתבונתו ובהשקפותיו שהכל בהיר, נהיר וצהיר.

הדרת פניו ענתה בו, כי הוא בן גדולי תורה ויראה, וכן היה נסוך תמיד על פניו. הוא האיר פניו בחיוך ובשמחה גלויה לכל מוקיריו שנפגשו עמו, וקיבל בסבר פנים יפות כל מי שבא בצל קורתו. הרבה שאלות בכל תחומי ההלכה ובנושאי חכמה ודעת הורצו אליו, הן מישראל והן מארצות הגולה. לא השיב פניהם ריקם ולכל שאלה שלח תשובה מלאה.

נתן עצות מחכימות לכל מבקשי עצותיו. תמיד התהלך בפני הבריות במאור פנים ובשמחת לבב. למד שנים רבות בישיבות קדושות בישראל וגם נסע עד ליקווד בארה"ב לקנות תורה חכמה ודעת, מפי כבוד אאמו"ר אהרון קוטלר זצ"ל"ה - גדול מרבן היה שמו, שנישא בחרדת קודש בפי כל תלמידיו הרבים ומוקיריו.

היו לו תמיד שיעורים קבועים בביתו לבחורי ישיבות ולאברכים, שהיו משתוקקים ונכספים להאזין, לשמוע ולקבל תורה מחכימה מפיו. הוא כיתת רגליו ברחבי ישראל להשמיע את דבר ה' - דעת התורה הצרופה, כי דברי אמת ישכיל פיהו. כל בר-הכי שהאזין לדברות קדשו וחתן אותו ה' בהבנה רבה, זכה לקבל האצלה מרוח אמרותיו הקדושים של רבינו ומאורינו.

הוא האציל מרוחו ומנשמתו לכל מי שאהבו ונתחבר והיה דבוק עמו. תמיד סלד והתרחק מהכבוד שכיבדוהו אחרים מרוב ענוותנותו. לא ראה במידת הכבוד מעלה נכבדה לאדם, כי הכבוד מיוחד ומיועד רק לבורא עולם.

מבין השיטין בספריו אנו למדים כי היתה לו יד בחכמת הנסתר וברזיה, וידעה על בוריה.

הוא דבק במסורת אבות על כל פרטיה ודקדוקיה, אך לעומת זאת התרחק מכל נושא שבעטיו ישנה מחלוקת שאינה לשם שמים ובעיקר בין תלמידי חכמים.

הוא הקפיד להאחיב את ה' ותורתו, והפיץ בקרב הלומדים והמאזינים לו אמרות ה' טהורות, צרופות ומזוככות.

בעזבונו ישנו אוצר כלי חמדה של שיחותיו והרצאותיו בפני קהלים שונים המוקלטים ב-400 קלטות ודיסקים, כפי שנודע לי.

רבינו המנוח זצ"ל העמיד דור ישרים מבורך, זרע קודש אשר ברכו ה'. בן, חתנים ונכדים אשר האציל עליהם מתורתו וחכמתו, וממדותיו התרומיות והאצילות.

כולנו בטוחים שהם יוציאו לאור כל תעלומות חכמה שהשאיר בעזבונו, ודורנו יזכה עוד ללמוד בספרים העתידיים לצאת לאור בקרוב על ידם הי"ו.

ידוע לכל בר-בי-רב שהוא שנא תכלית שנאה את המחלוקות והמריבות בכל מקום שהוא, ועל כך כתב הרבה סעיפים בספרו "עריכת שולחן", "אורח חיים"-חלקים א' ובי' החל מסימן פ"ט והלאה.

בזמנו, כשהעלילו עליו עלילה שקרית ושפלה, הוא אמר לי בערך כך: "מן השמים שלחו אותי לשם, למעצר, רק לראות במו עיני את התדרדרות הצעירים ובני הנוער שהגיעו לשפלות מדהימה". הוסיף ואמר: "אנחנו הרבנים, תופשי התורה ולומדיה, אשמים בכך שלא כיתתנו רגלינו אל מקומות מושבותם לחנכם וללמדם דרכי ה', לימוד התורה וקיום מצוותיה".

היתה לו קופת צדקה מתן בסתר, והעלילו עליו שהוא נותן כספי שוחד. שופט ביהמ"ש בדיון הראשון זיכה אותו מכל וכל. יצא זכאי וצדיק מכל העלילה השקרית. לאחר-מכן אני נוכחתי שבאו המעלילים אליו לבקש ממנו סליחתו, והוא נמנע מכך באמרו שבעולם הזה אינו יכול למחול מחילה גמורה באמת בלב שלם.

עדיין לבי ממאן להאמין שמורינו זצ"ל עלה לגנוי מרומים, ונשמתו שבה למקור מחצבתה מתחת לכסא הכבוד. יתומים אנו ואין לנו אב, מורה דרך האמת באמונת אומן ובהשקפת תורת חיים טהורה. עלטה כבדה ירדה על עדת יהודי תימן ועל תלמידי הרבים, על כל מוקירי זכרו ועל כל מוקיריו, בניו ובני ביתו, ועל העיר בני ברק הספוגה תורה ויראת שמים. כפי שראינו בכתובים, צוואתו הרוחנית היא שבנו הרב הגאון עמרם בן שלמה קורח הי"ו יכהן פאר וימלא מקומו כראב"ד העיר בני ברק וכמורה הוראה לעדת יהודי תימן בכל מקום שהם.

תקוותנו שאכן הקב"ה משמי מרום ימציא להרה"ג עמרם הי"ו חן וחסד בעיניו ובעיני כל רואיו וכולם יסכימו פה אחד לקיים צוואת רבינו זצ"ל. אשמח לשמוע מכם על התפתחות והשתלשלות נושא זה, וכן נא להודיעני מתי יצאו כתבי ידו שהזכרתי לעיל וכן שעדיין מצויים בכתבי יד או בקלטות ודיסקים או בהקלדה.

ועל רבינו אחתום ואומר: תנוחמו מן השמים, תנצב"ה. ונאמר: שלמה-שלמה משנתך זצלה"ה.

בברכות מאלופות ומרובבות

ותזכו מן השמים לרובי הצלחות

ישועות טובות ומבורכות

פסוקים מספר משלי ותהילים. ר"ת שלמה זצ"ל

שמעו בנים מוסר אב והקשיבו לדעת בינה.

לדעת חכמה ומוסר להבין אמרי דעת.

משכיל על דבר ימצא טוב ובוטח בה' אשריו.

הביאה למוסר ליבך ואזנך לאמרי דעת.

שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול.

לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי.

מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי.

הבינני ואצרה תורתך ואשמרנה בכל לב.